

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus. Dijous 30 d' Agost de 1900

Núm. 3.653

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallorquina, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicquin.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . . Ptas. 4
en províncies trimestre . . . . . 3·50
Extranger y Ultramar 7
Anuncis, à preus convencionals.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

es lo millor remey para combatre per crò-
nica y rebelde que sia tota classe de.....

MOS

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . . Ptas. 4
en províncies trimestre . . . . . 3·50
Extranger y Ultramar 7
Anuncis, à preus convencionals.

La que paga més
contribució de la pro-
vincia.

ACADEMIA FROEBELIANA

Baix l' advocació de Ntra. Sra. de Montserrat
Carrer de la Presó, núm. 22.

La Directora d'aquest Col·legi docent posa en coneixement del públic que desde l' primer de Septembre pròxim quedarán obertes las classes de l.^a ensenyansa en sos tres graus de *parvule*, *elemental* y *superior*, en quals seccions, especialment en la de *parvule*, se seguirán ab tot rigorisme las teorías sustentadas per los eminentes pedagogos Föbel y Lopez Catalán.

CLASSES ESPECIALS

LABORS: D' adorno, tapiceria, brodats, etc., etc., baix la direcció de D.ª Emilia Demingo.—FRANCÉS: Professora, Mme. Goujard.—SOLFEIX y PIANO: D. Ricardo Guinard.—DIBUIX y PINTURA: D. Ramón Casals.—CORTE: Modificació de figurins y montura de sombreros, D.ª Antonia Cabré.
Note.—En lo referit Centre s' admeteràn alumnes internas, mitj pensionistas y recomanades ab subjecció al Reglament interior del mateix.—La Directora, María Fabra.

Secció doctrinal

Justicia

Dintre del programa catalanista, figura com base essencial la de que la justicia siga administrada per juegues y magistrats del país, que entengan á procesats y testimonis, y que puguen formar-se clar concepte de la més ó menys participació que cada un dels reos tinga en lo delicte, única manera d' evitar mal entensas y dolorosas equivocacions en assumptos tan delicats.

Mes, no es pás d'aquesta part del programa que volérem ocuparnos avuy. Aném á parlar del esperit de justicia que deu anunciar á tota conciencia recta, del desig que sentim que las lleys obtinguin per igual á tots los ciutadans y que desapareixi per sempre més l' aspecte de cestas ab que 'ls encarregats de fer cumplir tota classe de disposicions del govern ens tenen dividits.

A nostre modo d' entendre, 'ls drets y 'ls devers nos comprenen per igual á tots; mes á la práctica no es pás així. La posició social y més que res la filiació política de molts, fa que al dictar-se qualsevol disposició que 'la afecta, 's crequin ja lliures de cumplirla, tant si la que tractan d' evadir emana del govern central, com si de las corporacions populars. Se creuen sers privilegiats, ab prou àncoras y padrins pera que per ells siga poch ménos que lletra morta lo que no 'ls hi convingui.

Res més trist que lo esmentat que prova un grau de cultura pública molt baix; y si recansa sentim al veure mil exemples d'aquesta esans fecons ab que 's fé gala per part de molts, de comptars entre 'ls afavorits per lo que nostre poble anomena graficament *infuència*, 'ns indigna de veras la observació del efecte contrari, ó siga la duresa ab que 's tracta al infelís que no té en lo mon medi da ferse ab bons padrins.

Los petits contribuyents, los desvalguts, los pobres obrers y demés, als qui la lluita per la vida roba tot lo temps y que ficas é cosa, ab prou feynes si tenen coneixement de las travas, reglaments y variacions constants ab que està subjecte la tributació en aquest país, son los que ab més duresa 'n son las víctimas. Pobres d' ells, encare que moltes vegades inconscientment, faltin en qualsevol cosa! No cal pas que busquin apoyo, commiseració ni sisquera indulgència; lo pes de la llei caurá sobre d' ells y si no poden resistir lo cop quedarán sifatats, puig no 'ls queda altre remey mentre la desigualtat imperi, mentre

un pobre d' esperit ó de fortuna no 'ns mereixi á tots en general, no ja igual sino major respecte que aquells á qui la sort ha reservat una major facilitat de medis ja intelectuals ja materials pera atendrer á sa subsistencia.

Entenem que és cas de consciències procurar tots en la nostra esfera, á que 'l respecte al proletari siga cada dia més gran, á que per igual nos obliguin les lleys y devers y ningú pugui evadir-se: á que la Justicia imperi d' un modo absolut sobre la terra catalana sens que bastin á inocular la seva tradicional balanza, influencias ni recomanacions de cap mena. Tots iguals, tots subjectes als mateixos procediments y que desapareixin per sempre més les actuals desigualtats, aixó es lo que hem de procurar, ja que seguint aqueix camí conseguirém l'enaltiment del poble català y la germanor de totes las classes socials, d' acord ab nostre programa, que vol fer de Catalunya una família; de tots los que parlen nostra llengua, una germanat.

(De *Lo Camp de Tarragona*).

Remey urgent

Tant cert que no hi ha ditza complir a la terra, que ni 'l consolador y heroich renaixement del esperit catalanista, enaltit avuy á les properes del cim de la evolució sonriada, s' ha vist lliure de l' angoixa sanció de tant fatidich proverbi.

Les generacions novelles, assedegades de la gloria que s' enmiralla en l' avior y frisos de reconquerir la plenitud de las grandeses que enllairaren á sos antepassats fins á exercir la hegemonia sobre 'ls pobles de la terra que rivalisaven lleuors en civilisació y progrés, deixondintse del ensopiment ab que los envolcalleva la política del uniformisme que los venia corrompent des de 'l malaurat regnat del despótich Felip V. desplegaren ab ardiment la senyera de las reivindicacions pàtrias, cercantne dins de la esfera del dret y de las possibilitats humanes segons las circumstancies dels temps, tots los medis de recuperar l' autonomia que feu a Catalunya la més grant de las nacions, sens deslluirger lo consorci ab les demés regions germanes que forman l' Estat espanyol.

Veritat es que 'n tan lloable issos, no 'ns podém queixar fins ara dels resultats obtinguts, pero en lo cuadro grandios de nostre despertament rich en tons de brillantor, é illuminat per lo sol de la més falagueira esperança, s' hi dibuixa un toc obscur qu' enuella la magnificència portant á nostre enteniment la temensa de que si no procurém evahirlo ab decisió y

sens recansa, que 'ns podria ser funesta, podria convertirse ab turbonada que devastés l' edifici ab tantis afanys azeçat enorreant tot cuant s' ha fet en lo sige que agoniiza.

No hem de dir que 'l toc obscur de que venim condolentmos, es la feita d' independència y la sebra d' egoisme que hem observat en caracters y temperaments veritablement catalans, no perque 'ls faltés ardiment ni esperit de sacrifici que en molts hem de reconeixer perque 'ns los tenen probats, sinó perque en l' aislament en que viuen y 'ls compromisos que contrahuen enllaçantse ab los partits centralistes pera 'ls fins d' intervenir en l' administració de sos pobles, los doblega mal de son grat á l' existència d' un cacic ó á l' imposició d' un Ministre y 'ls conduheixen fatalment á la abyecció y el servilisme.

Forsa es donchs que aquest humiliant estat d' ànim se redressi ab dignitat en tot català, fenthi pera conseguirho la remesa que no son altres que la desaparició de las causes de tant encarquerador mal que com hem dit consisteixen en l' aislament del individuo y 'l censori enverinador ab les partits centralistes. Entra tets los fills d'aquesta terra en las associacions y agrupacions catalanistes que propaguen las reivindicacions de nostra pàtria, aprenquin en los conceils de la premsa verament catalanista la conducta que en tel cas han de seguir, fugin com de verinos contagis dels partits governamentals, productors de nostra decadència, y haurán donat un grant pas pera la curació radical de la malaltia esmentada, sens que ab semblant procedir, mimven en res sons privatis interessos ni 'ls dels pobles en que están avinrats, dochs que la veu de la rahó y la justicia se ferá vibrar potent en lo esvelotat oneütje del desgavell centralista, si un poble siga que siga l' aixeca ab virilitat sens poriques de cap mena, perque Deu no pot consentir ni jamay ha consentit en cap temps, ni en cap paratge lo triomph de la iniquitat sobre 'l dret y la honradeza.

Animem-se ab aquesta confiança y ficses nostres mirades en la idea del deber, numplint com a bons catalans, sense temer l' agresió del poder uniformista, segurs de que ses alevozes llenyades no han de ferir nostres pits que escuda una santa causa.

LL.

La guerra del Transvaal

Cuant immediatament després de la clausura de la Conferència de La Haya, surgi una querella entre la República sudaficana y l' Imperi britànic, lo comte Moravieff haguera desitjat probablement impedir ta guerra, promoguer una representació internacional en favor de que s' atengués la fervorosa apelació al arbitratje fet per lo president Krüger.

L' escàndol flagrant que implicava la negativa d' Inglaterra á sometre á àrbitres les qüestions mateixas que son delegat en la Haya havia declarat eminentment propias d'aquesta forma d' arreglo, hauria sens dupte conduit á una demostració unànim en favor del arbitratje, á no haver sigut per l' actitat de Alemanya. Per prendas d' amistat rebudas lleuors y que s' han de rebre encara, lo Kaiser posá 'l peu calcat de ferro sobre tots los protocols sens caràcter oficial, que invitaben á las potències á intervenir pera il·luir al mon del assot de la guerra. Aquesta vegada Mr. Chamberlain triomfó, si bé ab resultats que no se han conseguit encara per complet, y quan ja 'ls desastres han sigut tals que han fet lamentar als inglesos que 'l desig de Miravieff d' impedir la guerra per un arbitratje no s' hauria realitzat.

«No obstant, quan Alemanya, à combi de valors rebuts d'abrir, feu abortar les esperances dels que volien conjurar la guerra, Russia abraçà llealment la política de neutralitat. La negativa del Czar a treure partit de les oportunitats que oferia la guerra pera crear dificultats a Inglaterra, fou absoluta. Aquesta actitud del soberà causà general disgust a Russia, about la simpatia per los boers es universal, no havent deixat de costar algo al Czar sa negativa a donar sisquera algunes pauixades a Inglaterra o a treure partit de les dificultats, y la animositat que ha suscitat en contra seva a Russia, no ha sigut compensada per l'homenatge fet a Inglaterra a sos sentiments d'amistat envers la nació britànica.

Lo comte Muravieff no ha fet secret de las simpatias personals, haventlas exposat obertament encara a Espanya, ai mateix temps que mencionava las eventualitats possibles, en lo cas de que l'intercessió fora retirat. Més com Guillem II se negà a prestar atenció a tota sugestió d'intervenció concertada en favor de la pau, Russia ha persistit en sa política de neutralitat y de abstenció. Muravieff, en això, com en tot lo demés, fou l'interprete fácil y flexible de son amo imperial.»

Progressos de la vinificació

Lo segon factor del vi es la fermentació, quina regularitat perfecta ha de buscarse. S'ha de fer que es degut a la multiplicació de cèl·lules vegetals anomenades alcohòliques, que s'reproduixen per yemas, y que pera viure exigeixen determinades condicions químiques y físiques. Lo most de rahims, natural o corrigit, com s'ha dit, es, per lo general, bastant ric en principis nutritius; pero pera que fermenti ben, deu ser sa temperatura, en lo moment de cololarlo en la bota, ni molt alta ni molt baixa: un bon terme mitjà està entre 15 y 20 graus.

Més baix, la llevadura se desenrotilla malament y la fermentació llanguideix. Se corregeix aquest inconvenient: Primer. Elevant la temperatura per previ calentament; Segon, calentant la bota per meidat de calorífers; Tercer, augmentant la activitat de la llevadura ab adiccions de most ja en fermentació; Quart, trepitjant bé la raga a fi de donar ayre als gèrmens y activar sa renovació, perque la llevadura es molt àvida de oxígeno y en contacte d'aquest adquiereix una gran potència prolífica.

Més perjudicial encara que l'fret es un excés de temperatura al principiar. A consecuència del calor que s'escapa durant la fermentació lo most pot alcansar y fins passar los 35 graus en lo cup, y en aquestes condicions estorba a la llevadura la presència del alcohol ja format; acaba de desenvolupar-se; se deté la fermentació, y l'gleucòmetre indica la presència constat d'una cantitat de sucre no descomposta.

Aquest paro no ha de donar cuidado si la verema té una aciditat inicial de 6 a 9 grams, com màximum, en el qual sulfúrich per litre, puig que basta trasbalarlo al ayre lliure per refrescar lo líquid y rejuvenir lo ferment. En cas contrari invaden lo líquid altres organismes que atacan la llevadura y s'convertixen en ferments de malalties: així es com neix la volta del vi, així es com comencen a formar-se, en anys càlits, los vins manítics. Per evitar tals accidents es indispensable rebaixar la temperatura de la verema avans d'introduir-la en lo cup o durant la fermentació. Los diversos sistemes proposats pera refrescar lo most; trasbalos, refrigerants, botes de petites dimensions, etc., prestan servei empleantlos so's o simultàneament.

En aquestes circumstancies l'enbotament no ha de prolongar-se per molts dies: s'ha de retirar lo vi desde l'moment que l'gleucòmetre està estacionari, ja se l'ha posat desd'ara en barricas, si està ja fet, ja se l'ha tornat a posar sobre la brisa, després de refrescat parcialment y banyat d'ayre, si queda encara ensucrat. Ademés no es prudent afegir los prensats al primer vi, puig que, sent més carregats de gèrmens, corre la barreja més perills.

V. GAYÓN.

La qüestió Xina
Russia tenia dos qüestions que ventilar en lo Cest Imperi: una accidental y transitoria en unió de las demés potències que es la que ha comensat a resoldre la entrada dels aliats a Pekin; altra permanent, que data de molt temps, y que vol resoldre per si sola, independent de las demés nacions: la del domini de la Mandchuria, que l'Zar considera de dret provincia russa.

Desde molt antich lo soberà moscovita anhelava l'pretext pera realitzar sus aspiracions d'expansió territorial cap al Sur de la extrema Siberia, portant sus comunicacions terrestres desde la Russia asiàtica fins a Port Arthur; que li concedeix una clau del Golf de Pe-chi-li y una situació estratègica de primer ordre respecte a la capital del gran Imperi xino.

Lo conflicte surgit a Pekin contra'l's ministres extranjers, al despertar las activitats de las potències, donat a Russia l'pretext codiciat, y al contribuir ab un petit cos de tropas a la acció comú de las nacions contra la anarquia xina, permeté a Russia movilizar un fort exèrcit, que anà situant sobre la frontera mandchuriana com a precaució, pero en realitat desinat a plantejar en moment oportú la resolució del problema que especialment li interessava.

Ja sembla que Russia ha comensat a declarar sus intencions: està disposada a marxar d'acord ab las demés potències en quant afecta al conflicte de Pekin, pero reclama independència absoluta pera resoldre per si sola lo de la Mandchuria, y apoya sus pretensions en forsa que representa un exèrcit de 200.000 homes situats en las inmediacions del riu Amur, y distribuïts en diferents punts de la província xina y a Port Arthur é pretext de protegir los travalls del ferrocarril que habia ment preparat pera buscar una cómoda línia d'operacions contra Xina.

Russia, segons diuen, no vol ja deundres en sos propòsits y declarara, si ja no ha declarat, la guerra al Cest Imperi.

Ab aquesta guerra, y suposant que tingui l'èxit desitjat, justificarà la ocupació de la Mandchuria, que aumentarà sos dominis de la Russia asiàtica.

Las demés nacions protestarán segurament dels propòsits del Imperi moscovita; pero si la guerra entre Russia y Xina estalla, ¿qué faran aquestas nacions? ¿Se conformarà Inglaterra ab l'engrandiment de sa eterna rival? ¿Se resignarà Alemanya, qual soberà acaba de cremar toneladas d'inciens en honor de son bon amic lo Zar de totes las Russies?

Los Estats Units emiraran indiferents un fet del qual s'han apressurat a protestar fa ja dias? ¿Apoyará França per los debers que li imposa la estreta aliança que ab Russia manté, aquest propòsit del govern de San Petersburg?

Li Russia inicia la guerra ab Xina, las demés nacions o hauran de declarar sa neutralitat o intentaran crear al Imperi moscovita las dificultats més grans que pugui contribuir a que fracassi en sus propòsits; aquestas dificultats poden arribar a consistir en altra declaració de guerra. ¿Quina potència o potencias pendràn aquesta iniciativa?

Fosch se posa l'horitzó y es de temer una proxima tempestat. ¿Cap ahont descarregarà?

Ja ho aniré estudiant a mida que vagin prenent cos las sospitas que fins avuy no tenen més fundament que rumors y versions que necessitan confirmació.

CRÒNICA

Aahir tarde s'ha trobat breu estona en aquesta ciutat lo senyor Governador civil de la província y sa senyora esposa, los quals sortiren per l'estació dels Directes en lo tren correu que surt cap a Madrid a tres quarts de dues.

Ignorémol lo punt dont poden dirigirse l's respectables viatgers.

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors deixá de celebrar ahir l'Excm. Ajuntament la sessió de primera convocatoria corresponent a la present setmana.

Lo recaudat en lo dia d'ahir en la Administració de consums per diferentes espècies puja a la cantitat de 1320'26 pessetas.

Un dels pobles comarcans que més han sofert ab la tormenta del disspte últim, ha sigut Vilaseca. Un sol propietari d'aquest poble ha perdut 60 cuarteras d'avellana.

Durant lo próxim mes de Septembre celebraran sa festa major las següents poblacions de nostra província.

Dias 1, 2 y 3, Barberá y Pont de Armentera; 2, 3 y 4, Montblanc y Torredembarra; 4 y 5, Arbós; 4, 5 y 6, Tortosa; 7, 8 y 9, Falset; 8, 9 y 10, Cornudella, Mora de Ebro y Mont-roig, 14 y 15, Cabra; 21 y 22, Riudecanyes; 23 y 24, Tarragona; 26 y 27, Almósster, Margalef, Pradell, Torroja y Vespall; 27 y 28 Sarreal; 29, Bianafont y Forés; 29 y 30, Albiol y Alforja.

En igual període celebraran sa fira anyal:

Dia 2, Tortosa; 8, Valls; 10, Riba-roja, 28, Santa Coloma de Queralt.

Llegim en un confrere de Terragons:

«Se nota una gran paralisió en lo mobiment mercantil. Nos trobem demont del veremar y ab prou feynas si's notan preparacions, fentnos pensar això que 'ls preus s'obriran baixos y ab poca animació en las compras.

Sols sisx 'ls hi falta als pobres pagesos, agobiats ab pagos y més pagos y ab gastos de cultiu cada dia més crescuts.»

S'ha disposit que 'ls pagos que s'realisen per compte y ordre d'un tercer, deuen tant sols tributar ab arreglo al article 192 de la lley del Timbre, excepció segona.

Las cartas que arriban era de la Finlandia portan dos sellos Un es l'oficial de Russia que 'ls hi imposa'l govern del Tzar. L'altre es lo sello finlandés, en la que apareix l'escut de Finlandia vermell, en mitjà d'un fondo negre, en lo que s'hi veu una llegenda que recorda la desgracia que pateix aquell poble.

Lo conjunt es d'una severitat imposant y d'un bon gust artístich.

Diuen de Tortosa lo següent:

«Fa pochs días, se trobà en l'Arrabal de Cristo, un noi recent nascut, que l'amamanta una bondosa dona de Roquetas. Abir fou batejat, y ab aquest motiu, se comentà la troballa entre l'vebinat, eloquantse los bons sentiments de la persona que proporciona a la criatura l'indispensable aliment».

Ens diuen de Falset que regaa gran animació entre aquells veïns pera que la festa major que celebra ditz vilà en los días 7 y 8 del mes próximo resulti ab la major explandidat possible, havent acordat ja alguns números del programa.

La Comissió Executiva del Monument a Frederich Soler ha rebut una carta del escultor tortosí D. Agustí Querol, encarregat de la execució de dit monument, manifestant que a son retorn del estranger s'ha posat de nou a travallar en ditz obra al objecte de cumplir lo seu comés lo més aviat possible.

Dels 66.831 espanyols que s'han inscrit com a tals en lo registre general de la isla de Cuba, hi ha 19.088 gallegos, 15.853 asturians, 10.509 canaris, 5.126 castellans vells, 3.563 catalans, 3.185 andalusos, 2.255 lleonesos, 1.760 vascons, 1.255 castellans nous, 1.047 valencians, 833 balears, 754 navarros, 419 murcians y 384 extremenyos.

Als 66.831 espanyols hi ha que afegeix las 16.228 personnes de sus famílies, que segueixen la mateixa nacionalitat del inscrit, y que son: 4.311 donas, 6.184 fills y 5.733 filles.

Lo número de «Jovenitut» que sortirà demà contindrà'l següent sumari:

«A la Soleta», per Pompeyus Gener.—«Lecturas d'estiu», per Oriol Martí.—«La Escultura en la Exposició de 1900», per Enric Clarassó.—«El Pardal», per J. Oliva Bridgman.—«Una cop d'oll a la Exposició», per Salvador Vilaregut.—«A la vora del mar», per Lluís Vía.—«Des de montanya», per Anton Busquets y Punset.—«Novas».

Per torn de traslació, han sigut nombrats notaris de Valls en la vacant de don Ramon Forn; de Vilanova y Geltrú, en la de don Joan Torrents; de Igualada, en la de don Pantaleó Lostal, y de Arbeca, don Joaquim Freixas y Martorell, don Enric Mestre y Víñals, don Santiago Nadal y Ballester y don Leandre Figuerol y Boldú, respectivament.

En virtut d'aquests nombraments quedaven vacants una notaria a Lleida y la de Rubí y Artés de Segre, que hauran de cobrirse per torn.

S'ha disposit se manifesti a las Companyías ferroviaries que, resultant innecessari lo doble embalatje interior metàlich y exterior de fusta, exigit per alguna d'elles pera l'transport del carbó de calci, devant admetre lo despatx l'expressada materia, sempre que 'ls presenti a un sol embalatje metàlich, preferentment de forma cilíndrica, ab tal de que estigui ben tancat, y sia lo suficientment sólit per resistir sense romper los topaments que per efecte del transport y transbordos pugui rebre.

Probablement l'alcalde accidental de Barcelona assistirà a la festa de las municipalitats que se celebrarà a París lo dia 22 de setembre próximo, invitat al efecte per lo president del Municipi de ditz capital.

Secoló religiosa

Sant d' avuy.—Santa Rosa.

Sant de demà.—Sant Ramón.

Secoló comercial**MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA**

Entrades del dia 28

De Sant Carlos de la Ràpita en 1 dia, l. Teresa, de 30 ts., ab sal.

De Málaga y esc., en 6 días, v. Játiva, de 789 tonelades, ab efectes, consignat á D. Anton Más.

Despatxadas

Pera Génova y esc., v. Játiva, ab efectes.

J. Marsans Rof

Representant, Joaquim Sociats

CARRER SANTA ANNA, 26.

Cotisiació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior 73'46 Adusnas

Amortisable 5 0|0 92'20 Norts

Colonial Alicants

Cubas 1886 87' Orenses

Cubas 1890 72'75 Obs. 6 Fransas

Filipines 92' Id. 3 0|0 Bid.

Exterior París 73'46 Id. Almansa 3 0|0

GIROS

París 29'50 Londres 32'55

Ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.—

Compra y venda al contat de tota classe de valors.—

Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y

bitllets de tots los païssos.—Giros sobre Barcelona y

Madrid.

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotisiació á Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir.

Interior 73'46 Cubas del 86 86'87

Colonial Cubas del 90 72'68

Orenses 24'15 Amortisable 92'30

Norts 55'65 Ob. 5 pgs Almansa

Alicants 82'65 Id. 3 pgs Fransas 52'62

PARIS

Exterior 72'95 Interior 73'35

GIROS

París 29'50 Londres 32'55

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los païssos.

Anunci particulars**«Querer es poder»**

Y l' que vulgui's pot curar pagant després de curat. Curació de qualsevol mal venéreo ó sifilitich.

Pera més detalls llegieixis en 4.ª página Miraculosos confits ó Injecció anti-venéreos y Roobs anti-sifilitich COSTANZI.

COLEGI DE NTRA. SRA. DEL PILAR

DIRIGIT PER

D. a. Angelas Maleras Fabregat

Desde l' primer de Septembre quedan obertas en dit cologi, establert en lo carrer de Santa Anna núm. 21, primer, las classes corresponents a la instrucció primaria, y superior, las de labors y las de Dibuix, Música y Frances. Classes especials de 8 á 9 del matí y de 12 á una de la tarda.

AVIS

La Camiseria de JOSEPH MARTORELL, s'ha trasladat del Arrabal Santa Anna, núm. 10, al carrer de Monterols, núm. 40.

Gran novetat en corbateria, gèneros de punt botons y gemelos para camises.

Se confeccionan calcots, camises, colls y punys.

Especialitat en la mida

Colegi de 1.ª y 2.ª ensenyansa

Escola de Comers

DEL INSTITUT DE REUS

Director espiritual

Rnt. Doctor D. RAMON MINGUELL

Estan obertes las matrícules pera la segona ensenyansa, Teneduría de Llibres, Francés, Ingles, Italià, Carreras Mercantils de Perit y Professor, tots los graus de la primera ensenyansa, Música, Dibuix y Gimnassia.

Nostra Escola de Comers es la única d'aquesta província, que per l' Excm. senyor Mi. istre d' Instrucció Pública y Belles Arts, te concedida comissió de exàmens de la Escola Oficial de Comers de Barcelona.

Pera totes las ensenyansas s' adm. ten. alumnes interns, mitj pensionistas, encarregats y externs.

Pera més detalls dirigir-se á la Secretaria del Colegi.

Lo Director,

JOSEPH OLLE.

Colegi de la Inmaculada Concepció pera senyoretas

á càrrec de D. Antonia Martorell de Falco

Aquest acreditat cologi inaugura lo 15 de Septembre las classes de Piano, Dibuix, Pintura y Escultura y Francés. Ademés de la ensenyansa literaria y Labors en tota sa extensió, hi haurà un curs de Lenceria pera las senyoretas que desitgin apendre la confecció de roba blanca.

Totes las assignatures se donaran per professors competents.

S' admeten pensionistas, mitj pensionistas y recomen-

nadas.

Carrer de la Font, núm. 2.

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

DE NTRA. SRA. DE MISERICORDIA

DIRIGIT PER

D. Joseph Maria Domingo

Licenciat en Ciencies

Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—Reus.

Lo dia primer de Juny dona principi un curset preparatori pera l'examen d' ingress indispensable als que desitgin cursar lo Batxillerat.

Durant l' istiu continuaran obertas las classes de Pàrvuls, Elemental Superior y las especials pera Senyoretas de 8 á 9 y de 12 á 1.

Lo dia 15 del proxim Setembre s' obrirà la matrícula pera las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnassia, solfeig y música vocal é instrumental; totes á càrrec de reputats professors.

Existeix també en lo Colegi la Sucursal del Seminari de Tarragona.

Director espiritual lo Rvt. D. Pau Cesari.

Professor de Religió lo Rvt. D. Joan Rius.

Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y tracte ab los pensionistas es de família, procurantlosi una alimentació abundant y nutritiva.

S' admeten pensionistas, mitj pensionistas y externs.

Reus 27 de Maig de 1900.

Telégramas

Madrid 29.

En lo ministeri d' Estad s' ha rebut una comunicació del Govern italià participant haver signat nombrat embajador extraordinari lo comte Victor Canera de Salasco pera venir á Espanya á presentar oficialment sos respects á la Reyna, en nom del nou rey d'Italia Victor Manel III.

També diu lo despatx que s' ha enviat al Ferrol pera saludar als Reys lo barco de guerra italià «Calatacini».

—En dato ha negat que pugan esdevenir complicacions internacionals per la qüestió del Marroch.

—Comunican de Lòndres que segons telégramas oficials han mort durant la setmana passada en la India trenta mil persones del cólera morbo.

—«El Globo», ataca l' obra del Govern, y diu que que fa pena la tossuderia ab que 'ls ministres y 'ls ministerials defensan la seva obra, jutjantla bona.

Al ferho malament y no convencersen, es ferho malament dues vegades.

—Bilbao.—Al reventar una barrinada en una mina d' Arboleda va agafar á dos trevalladors, matantne un y quedant ferit de gravetat l' altre.

—De la Corunya s' han rebut los següents telégramas, alguns ab gran retràs:

La població ha recobrat lo seu aspecte ordinari, després d' haver marxat los Reys.

Per encàrrec de la Reyna s' han entregat 500 pessetas als pares dels fogonaires gallegos que moriren a consecució de la catàstrofe ocorreguda a bordo del «Infanta Isabel».

Mereixen elogis los telegrafistes de la Corunya

pels esforços que han realitzat per transmetre tot lo servei que sobre d'ells ha pesat aquells dies.

A les quatre de la tarda ha arribat lo «Giralda» a Corteblion.

Han sortit à rebre als Reys, è bastanta distànci, moltes embracions de totas classes.

Al serpar lo «Giralda» de la Corunya han ocorregut alguns incidents.

Ab motiu dels temporals passats s' havien tirat les dues antoras del barco.

Al llevar la d'estribor, no s' podia per haver do-

nat dues voltes, trigantse una hora en la operació.

Al llevar la de babor se l' ha trobat enganxada en una boyta.

Un contramestre del «Giralda», el maniobrar, ha cayutat á l' aigua, prestantse totseguit los auxiliis del cas y sortint ilès.

A nou milles de la Corunya lo «Giralda» ha divisiat á la corbeta escola de guardies marinas «Nautilus», que anava en demanda del Ferrol.

Lo «Giralda» ha enfilat le proa cap á la «Nautilus».

Aquesta ha arriat las velas y ha fet los saludos d' ordenanza.

Los dos barcos, al creuarse, han passat l' un molt apropi de l' altre.

—Un telegrama oficial de Vigo diu que la cort arribarà avui á Marin.

Demà los reys estarán á Vigo.

A Marin se fan grans preparacions ab motiu del viatge regi.

Una barcassa, transformada en góndola, conduït-á una orquestra de senyoretas.

Part del moll està decorat ab arcs árabes.

En Ferrol també se traballa en le decorat d' algunes carrees.

Existeix lo propòsit de celebrar una missa de campanya.

En cuant s' avistó lo «Giralda» se cremarán 500 dotzenes de cohets.

Paris 29.

A Londres s' ha rebut un telegrama de Preteria fetzat lo 27, dient que aquell matí, los inglesos han représ lo combat ab las tropas del general Botha.

Se diu que 'ls inglesos han trençat las línies boers y que las forces del general Bolha han emprés la retirada.

Les pèrdues que han sofert los inglesos son considerable.

Aquest telegrama també anuncia que lo general boer De-wets ha presentat pels entornos d' Heilbron.

—L' almirall de la esquadra francesa á Xina, M. Courrejolles, ha telegrafiad al govern, que 'l consell d' almiralls ha posat en coneixement de las Legacions á Pekin, que estaven decidits a retenir á la rada, al virrey Li-Hung-Xang, fins que las Legacions anuncien que consenten en entaular las negociacions ab dit diplomàtic.

—Un telegrama de Shanghai rebut á Londres diu que 'ls forces aliades han abandonat á Pekin, dirigintse cap al Sur, al objecte d' exterminar els boxers.

—Un despatx del ministre italià á Pekin, rebut á Roma, diu que la cavalleria russa y japonesa que va sortir en persecució de l' Emperatriu, ha tornar sense conseguir apoderarsen.

—La premsa francesa aprofita la decisió dels almiralls estrangers á Xina de retindre á n' en Li-Hung-Xang; considerant això com una mida convenient pera enllistar lo problema xino.

Imp. C. Ferrando, Plaça de la Constitució, 7.

PASTILLAS :: FONT**Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaína y al Mentol**

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; los faringitis, ronquera, afonia y en general en las inflamaciones de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totes las bonas farmaciacs y principals droguerias.

CENTRO DE TRADUCCIONS

Y doncara amb el essent molt obsequiós

Escola de Teneduría, Francés, Inglés y demés estudis de Comers

DIRIGIDA PER

D. ZACARIAS HERRERO

Graduat de la Escola Superior de Comers de Barcelona

MONTEROLS, 10, segon.—REUS.

Primera y única d'aquesta ciutat ab titol ó qual director perteneixi á la carrera y ab dedicació exclusiva á la ensenyansa mercantil.

Honoraris, cinc pesetas mensuals

MIRACULOSOS • CONFITS

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS
Y ROOB ANTISIFILITICH COSTANZI

No pochs envejoses sufreixen grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públic de totas nacions los Remèys Costanzi, que han curat mils de malalts de **venéreo** y **sifilis** encara sent sos mala crònichs de més de 20 anys.

A. SALVATI COSTANZI
Carrer Diputació, 435. Barcelona.
Dits medicaments son d' efecte tan maravellós per la **estremyments uretrals**, que en 20 ó 30 dies estan totalment curats, evitant ademés las perillesas **candellitas**. En dos ó tres dies serà radicalment curada la **púrgació** recent y en cinch ó sis dies la **crònica** y gota militar. Inmillorable pera las **úlceres** y **fluit blanch** de las **dones**, arenillas y catarrs de la **vèjiga**, **escòzores uretrales**, **càlculs**, **retencions d' orina** y **demes infeccions genito urinaries** y especialment la **sifilis** encarque sia hereditaria. Pera la curació de la **sifilis**, lo Roob ha donat probas patents d' una superioritat incontestable sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts, perque es l' únic que no conté **Ioduro de Potasio** ni cap **sustancia Mercurial**. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar les efectes de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malalties no molt fàcils de curar. Lo Roob te ademés la **ventatja** de poderse usar ab profit en qualsevol mes del any. Als incrèdols se'ls hi admet le pagó una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l' inventor. Carrer Diputació, 435, Barcelona.— Preu de la **Injecció Costanzi**, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos pera quins no vulguin usar injeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Pera províncies afegir pessetas 1'00. Dits medicaments estan de venta en totas las Farmacis. A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Dregueria de D. Francisco Freixa Plaça de Prim, 1.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUÍSSAS

Hort de Pau Abelló

Seiven al carrer primer del Roser núm. 4.

ALTAS • • • • •

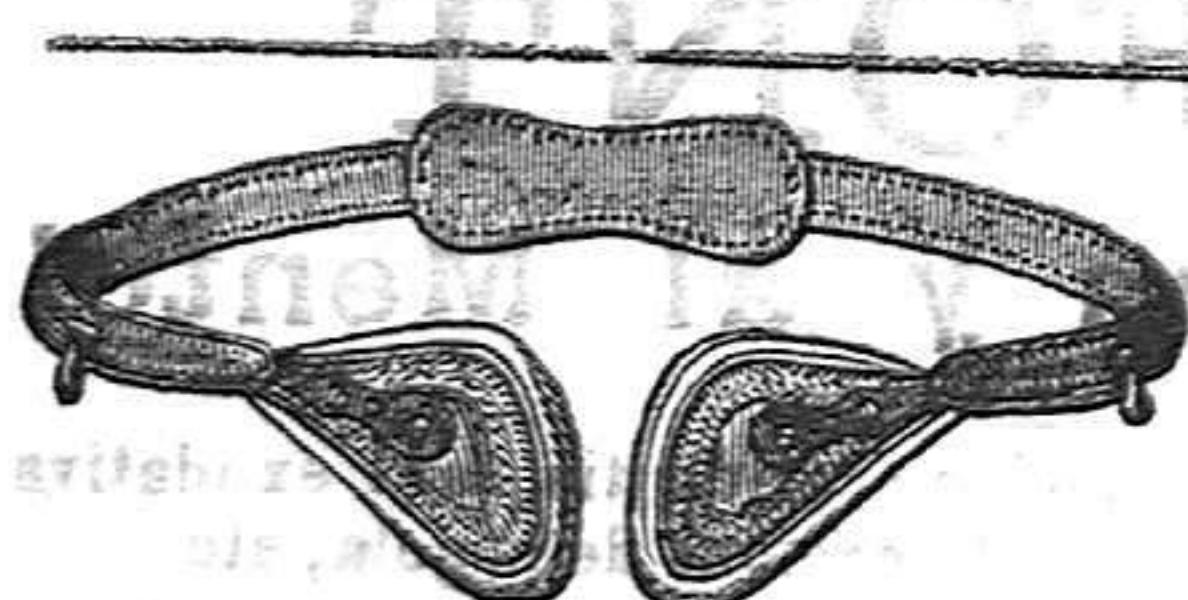
• • • • BAIXAS

pera la contribució

**Se'n venen en la Imprempta d'
aquest diari.**

Publicacions regionalistas que s'reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya; «Diari de Catalunya», «Joventut»; setmanari; «L'Art del Pàges», quinzenari; «Lo Teatre Regional», setmanari, «Lo Teatre Català» setmanari, tots de Barcelona.—«La Veu del Ampurdà», setmanari, de Figueres.—«La Veu de Montserrat», setmanari, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari, de Blanes.—«L'Olot», setmanari, y «Sanch Nova», de Olot.—«Lo Geronès», setmanari, de Girona.—«La Veu del Vallès» setmanari, de Granollers.—«Lo Vendrellenc», setmanari, del Vendrell.—«Lo Camp de Tarragona», setmanari, de Tarragona.—«La Veu de Tortosa», setmanari, de Tortosa.—«La Revista Gallega», setmanari de Coruña (Galicia).—«Euskalduna», setmanario de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalupe», de Alcañiz y «El Compromiso» de Caspe (Aragó).

IMPORTANTÍSSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita á una casa de remers no son precisament las alabansas inusitadas ni l'reclam de falsos remits y certificats, medis molt empleats en las grans capital; pero aquí, ahont tots nos coneixem, sols los fets ab sa inconparquèi y de cada parroquiá un propagandista entussiasta.

Son molts los que han acudit á consultarme creguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convens de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establecimiento «La Creu Roja» y los set anys de pràctica en la casa Clàusoles de Barcelona, són garantías que no olvida l' públic.

Braguers de tota classe lo més práctich y modern pera la curació de las hernias
Especialitat en braguerets de caucho pera la completa y prompta curació dels tendres infants.
Elastichs omoplàtics pera evitar lo carregament d' espàtulas.
Faixas hipogàstricas pera corregir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

sirurgiá especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT LA CREU ROJA PLASSA DE PRIM.-REUS

Ferrocarril econòmic de Reus á Salou

Servey de trens

que regirà desde l' 1 de Juliol de 1890.

SORTIDAS DE REUS

A les	4'10	matí	A les	4'56	matí
»	5'45	»	»	6'30	»
»	7'20	»	»	7'31	»
»	8'09	»	»	8'10	»
»	9'00	»	»	10'01	»
»	10'48	»	»	10'49	»
A les	12'35	terde	A les	2'38	tarde
»	2'32	»	»	3'15	»
»	3'14	»	»	3'57	»
»	3'56	»	»	4'39	»
»	4'38	»	»	5'21	»
»	5'20	»	»	6'03	»
»	6'02	»	»	6'45	»
»	6'44	»	A les	7'25	nit
»	7'24	»	»	8'15	»

Servey de trens combinats desde la Closa de Mestres á la estació.

SORTIDAS DE LA CLOSA DE MESTRES

Matt:	5'40, 7'12, 8'00, 8'45, 10'40.
Tarde:	12'30, 2'15, 3'10, 3'52, 4'34, 5'18, 5'58, 6'40, 7'20.

Lo tren que surt de Reus á las 4'10 del matí y que surt de Salou á las 8'15 de la nit no tenen enllàs ab lo tramvia.

Servey dels trens de viatgers

De Mora á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
4'49 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe 7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe..... 7'01 m.
8'44 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe 12'31 t.
14'02 t.	tren correo ab cotxes de 4.ª 2.ª y 3.ª classe 1'53 t.
5'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe 8'48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA	ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe 9'49 m.
4'26 t.	tren correo ab cotxes de 4.ª 2.ª y 3.ª classe 3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe 6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe 10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 4.ª classe..... 14'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA	ARRIBADA
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1) 8'22 m. Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » » 9'44 m. Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe..... 9'24 m.
4'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe 7'34 n.
4'59 t.	tren correo ab cotxes de 4.ª 2.ª y 3.ª classe.... 5'08 t.
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2) ..... 10'13 n.

De Barcelona á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3) 10'47 m. Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe 1'04 t.
4'45 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe 6'35 t.
4'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe 5'34 t.
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe..... 9'45 n.

Reus 1 de Juliol de 1890.

(1) Trasbord á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERALS DEL CULTIVADOR

DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriegó»

Vista la bona acollida que ha merescut la primera edició d' aquesta CARTILLA RÚSTICA impressa en idioma català, tota vegada que s' vegé agotada en un breu espai de temps, la Redacció de «El Labriegó» cregué convenient procedir á sa reimpremtió al castellà, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volumen en 8.º major de 440 páginas y s' ven al preu de 6 rals l' exemplar en aquesta impremta.

Madrid 1890